

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI ÚJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5.
Kiadóhivatal: Landesmann III. és Társándl.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Égész évre 20 korona. Félévre 10 korona.
Negyedévre 5 kor. Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések díja [] centiméterenkint 20 fillér

Az árdrágító,

árrelrejtő legnagyobb büntetése, ami bűnéért érheti, hat hónapi elzárás és hatezer korona pénzbírság. A háború második, vagy harmadik évében az igazságszolgáltatás sujtó keze beérhetette azzal, hogy képentörülte az árdrágítót. Ma, amikor megpróbáltatásaink ötödik esztendejébe léptünk, amikor nem állnak olyan nagy készletek rendelkezésünkre, mint tavaly, vagy azelőtt, ez a sujtó kéz, az igazságszolgáltatás törje be az árdrágítók gonosz fejét.

Hat hónap és hatezer korona az ötödik esztendőben, amikor az árak felszöktek az égig, senki jellemtelen, lelkiismeretlen, vagy a pénz ördögétől megbabonázott embert nem fog visszaretteneni attól, hogy százezreket keressen. Az árdrágítást kihágásnak minősíti a törvény. Az eljárás nem fegyházat, hanem enyhé toloncházat jelent. Hatezer koronát pedig minden notórius árdrágító a melényezesebből szór ki az asztalra. Ez nem a törvény szigorja, ez a törvény szellemének kijátszása, teli szájjal való kiröhögése a szenvedő, türelmes és kizarolt fogyasztóközönségnek, mindnyájunknak, azoknak főleg, akiknek hozzátartozói a fronton védik ezt az országot és magukra hagyatva, kész prédái annak a hajtóvadászatnak, amit az árdrágítók ugyszólván kockázat nélkül rendeznek ellenük.

Majd megmondolják az árdrágítók, ha egy évi feygház és vagyonuk legalább egyharmadának elkobzása bünteti cselekedeteiket! Majd megmondolják, ha bűnük nem kihágás, amely elévül egy esztendő alatt és nem tehetik, ami már jogszokássá vált, hogy az ítélet után Ausztriában keresnek üdülést. Az árdrágítás ma, az ötödik évforduló után árulás, a hadviselés érdekei ellen való véték! Nem vagyunk militaristák, e szónak német értelmében, de nem riadunk vissza attól sem, hogy az árdrágítók katonai bíróság elé állítsák.

Az árdrágító minden egyes ember, minden küzködő család életérdeke ellen tör, ne cirógassa hát őket a törvény, ne mentesítsék fel őket, mert ezzel csak a nélkülöző emberek vért kobácsolják fel, hanem éreztessék velük a törvény könyörtelen szigorát. Sujtja a bankot, a tisztességtelen kereskedőt éppen úgy, mint a nyomor körül rettenkedő ügynököt. Ne használjon semmiféle betolyás, adják át az árdrágítót a börtönnek és a közmegevetésnek!

A Hegyalja sorsdöntő napjai.

Szervezkednek a termelők és kereskedők.

Azok a vészkiáltások, melyek a tokaji bortermelés érdekeinek megmentése végett lapunk hasábjain is elhangzottak, nem voltak eredménytelenek. *Thuránszky László* vármegyei főjegyző szeptember első napjára értekezletre hívta össze a zempléni vármegyei gazdasági egyesület szőlészeti osztályát, melyen a nagyszámú tagokon kívül is számos érdeklődő jelent meg. Ott láttuk *Bernáth Béla* orsz. képviselőt, *Busa Barnát*, *Berzevichy Béla* gazd. egyet. titkárt, *Hegedűs Sándor* szőlészeti és borászati kerületi felügyelőt, *Br. Waldobott Ódon*, *Dr. Reichard Salamon*, *Dr. Székely Albert*, *Dr. Nyomarkay Ódon*, *Constantin Grig*, *Dr. Szabó Sándor*, *Dr. Kellner Soma*, *Walther László*, *Kincsesy Péter*, *Hodosi Kiss Ernő*, *Illésbázi Endre*, *Grünbaum Simon*, *Kolozsy Ferenc*, és *Csajka Endre* szőlészeti vezetőket. *Gróf Széchényi Ernő* betegességi miatt nem jelenhetett meg, *Andrássy Sándor* gróf pedig levélben csatlakozott a mozgalmához.

Az értekezleten számos tanulságos felszólalás hangzott el és sok megiszivlendő eszme került megvitatásra. Azokat az aggodalmakat, melyeknek lapunk legutóbbi számában mi is kifejezést adtunk, az úszás megjelenetek osztották. A borkivitel monopolizálása és a szabad kereskedelem korlátozása egyértelmű a tokaji bortermelők tönkre tételével. Éppen ezért a H. T. által tervezett szindikátus felállításába csak akkor lehetne belenyugodni, ha feltétlen biztosítékot nyújtana az arra nézve, hogy a szindikátus minden termelő és minden kereskedő számára nyitva áll és hogy ennek kebelében a szabad verseny akadályozva nem lesz. Meg kell jelenni a szindikátus értekezletén, meg kell győződni róla, hogy szándékaik megfelelnek-e a szabadkereskedelem elvének, s ha úgy találják, hogy nem, akkor minden rendelkezésre álló eszközzel a szervezkedés minden módjával lehetetlenné kell tenni a hegyaljai szőlőgazdák kifosztására alakuló szindikátus itteni működését.

Az értekezleten ezen kívül egy régen vajdó eszme nyert megvalósulást: elhatározták a hegyaljai bortermelők szövetségének megalakítását, mely a kereskedőkkel együttesen eljárva, arra volna hivatva, hogy a hegyaljai bortermelés és borértékesítés érdekeit egységesen intézze, azoknak szószólója és védelmezője legyen.

Részletes tudósításunk következik.

Thuránszky László az ülést megnyitva, *Bernáth Béla* orsz. képviselő ismertette a H. T. terveit. Előadta, hogy 20 millió korona alaptőkével egy szindikátust akartak létesíteni, mely a borkivitel intézné. Egy részvény vagy részjegy 200 ezer koronába kerülne, mely összeg jegyzése mellett minden termelő és kereskedő beléphet a szindikátumba, feltéve természetesen, hogy a budapesti nagy bankok és más érdekeltek az egész alaptőkét már előre le nem jegyezték.

Busa Barna szerint mindenképp sérelmes, hogy rólunk, nekünk határoztak. Ukrajnában nincs bor, egy liter dohos borért 50 rubelt fizetnek, s ennek dacára a mi pinócski tele vanunk borral. Miért? Ugy látszik, egy szervezett magasabb hatalom gátolja a borkivitel, törekszik a bórak lenyomására; és ezzel a hatalommal a kormány sem tud megbirkózni. Németország le akarja törni bórak árát, és ezért nem engedi kivinni Svédországba, Hollandiába. Egyetlen szabad utunk Ukrajnába vezet és ezt az utat elállja most egy szabadalmazott szindikátus, mely borainkat 6 koronáért fogja megvenni és 50 koronáért fogja majd kiszállítani. Ez ellen tiltakozni kell. Az értekezlet a szindikátus csak a sajtóban elhangzott tiltakozások határa alatt hívta össze, és remélhető, hogy ha tovább is erőlyesen lépünk fel, akkor még segíthetünk a bajon. Indítványozza, keressék fel küldöttségileg a kormányt és követeljék a kérdés folyó rendezését, hogy a kereskedelem és a verseny szabad maradjon, s a kormány által előírt feltételek betartása mellett mindenki szállithasson bort Ukrajnába. Indítványozza továbbá, hogy a szindikátus értekezletén minél nagyobb számban jelenjenek meg. Végül eszközlőjk ki a kormánytól, hogy H. T. utasítsák a kérdésnek a hegyaljai érdekeltséggel egyetértésben való megoldására.

Szabó Sándor elfogadja *Busa* indítványát, de ezzel párhuzamosan ki vanatosnak tartja a szervezkedést, nagy alaptőkével, termelők, bankok, kereskedők bevonásával.

Kincsesy Péter szintén elfogadja az indítványokat, de a szervezkedés azonnali megkezdését sürgeti.

Grünbaum Simon szintén az azonnali szervezkedés mellett szól. A kormány valutáris szempontból nem nélkülözheti a hegyaljai bor kivitelét. Nem sajnálja az államtól azt a 60% nyereségreszesedést, melyet a H. T. szindikátusánál kikötött ma-

gának, de a tapasztalatok alapján meri állítani, hogy az állam ebből a haszonból semmit sem fog kapni, mert az a szindikátus zsebébe vándorol. A hegyaljai szindikátust már csak azért is meg kell alakítani, mert e nélkül ki vagyunk téve annak, hogy boraink meghamisítva és más vidékek kevésbé értékes borával keverve kerülnek külföldre, a mi termékeink jó hírét hosszú időre tönkre teheti. Ha pedig a külföld iparókkakat ad az államnak a mi borunkért, akkor követeljük, hogy ezeknek az iparókkékek jelentős részét közzöttünk osszák szét.

Csajka Endre, *Székely Albert*, *Kellner Soma*, *Hegedűs Ferenc*, *Kolozsy*, *Illésbázi* és *Busa Barna* ismételt felszólalása után az értekezlet a következő határozatokat hozta:

a) a keddi szindikátusi értekezleten többben megjelennek és tiltakoznak a Hegyaljai borkereskedelem érdekei ellen tervbe vett akció ellen;

b) feliruk a kormányhoz, hogy a hordóuzsora megfokozése érdekében maximálja a hordóárakat és a Hegyaljai borkereskedelem érdekében rendelje el — ha más-kép nem törhető le a hordóuzsora — a hordók rekvirálását; megalakítja a hegyaljai bortermelők és kereskedők szindikátusát és e célból sűrűsben felhívást bocsátanak ki a Hegyalja összes bortermelőire és borkereskedőire.

Életbelépnek a felemelt vasuti tarifák

Új rend a vonatokon.

Az összes magyar és osztrák állami és magánvasutak igazgatóságai terjedelmes hirdetésekkel tessék közölni, hogy a felemelt új tarifák szeptember elsején lépnek életbe.

Új díjszabási füzetek az alkalmossal nem kerülnek kiadásra. Az érvényes új díjtételeket átszámított táblázatok alapján fogják kisméltani. Az átszámítás alapjául az az évi január elsejével felemelt és ezen időponttól érvényben levő fuvardíjtételek szolgálnak.

Mint megirtuk, a szénküldemények fuvardíját negyven, az egyéb összes küldemények szállítási díját pedig hetven százalékkal emelték fel. A közúti viselőik kedvezményezett szállítási díjjal továbbítandó küldeményeire nézve a szabánforgó hirdetésben pincis intézkedés. A belföldi és ausztriai külbeli díjszabások (különösen vasúti fuvardíjtételek) a magyar és osztrák állami- és magánvasutak egymásközi forgalomban) to-

vábra is érvényben maradnak, természetesen a 40, illetve 70 százalékos emelés hozzátkalkulásával.

Az üzemköltségpótlék intézményét végleg megszüntették, ennek helyébe állandó pótlék elvezetéssel új illetéket létesítettek, mely éppen felét teszi ki az eddigi hasonló jellegű vasuti mellékilletéknek. Az állandó pótlék mindennemű gyorsárúknál 25 fillért, a teherárúknál pedig: darab, terjedelmes és gyűjtőárúknál 15 fillér, kocsiarománya árúknál 8 fillért tesz ki 100 kilogrammonként.

Az üzemköltségpótlék megszüntetésének gyakorlati pénzügyi jelentősége különösen a rövid távolságban — szomszédos állomásokra — szállított küldeményeknél van, amelyeknél adott esetekben az üzemköltségpótlék összegét többet tett ki a multban, mint maga a küldemény szállítási díja.

A haboru alatt türhetatlenné fajult vasuti utazási állapotokat végre a kereskedelmi miniszterium, a vasuti hatóságok is megokálták. Rendszabályokat hoztak, amelyek alkalmasak arra, hogy az utazási viszonyokat legalább némileg korlátozzák.

Az első lényegesebb változás, hogy a 100 kilométernél hosszabb utra szóló menetjeggyel az utazást a lebélyegzést követő napszakban is meg lehet kezdeni.

Pontos újítás az is, hogy az eddig 6 és 1 koronás utánfizetéseket a miniszter megszüntette és helyükbe 10 koronás utánfizetés, vagy más néven: pótilletéket, bilatetést léptetett életbe. A hat koronás bírság eddig a rosszhisz müsséggel, jegy nélkül utazókra volt érvényben.

Uj utazási rend.

Az állomásfőnök figyelmeztetése.

F. évi szeptember hó elejétől kezdve azon utas, ki menet-jegy nélkül száll be — még ha a folyosón áll is — továbbá ha személyvonati jeggyel gyorsvonatra száll át, köteles a menetdíj árának, illetve gyorsvonatra a menetdíj különbözetének kifizetését, de legalább tíz koronát fizetni.

E miniszteri rendelet alapján felkérem a t. utazó közönséget, hogy saját anyagi érdekében:

1.) Menetjegyet mindenki már a jegypénztárnál indulás előtt váltsa meg.

2.) Ha olyan utra megy, melyet részben gyors, részben személyvonattal kell beutaznia, akkor személyvonati jegyét csak azon állomáson váltsa meg, ameddig a személyvonat tényleg közlekedik, mert ha személyvonati jegyére a gyorsvonaton ráfizet, ez jóval drágább, mintha állomástól, honnan a gyorsvonat közlekedik, külön gyorsvonati menetjegyet vált.

3.) Senki ne szálljon át olcsóbb osztályú jeggyel magasabb osztályba még a kocsi folyosójára sem, mert az, hogy az alsóbb osztályban hely nincs, a menetjegy ára közötti különbséget kétszeresének, de legalább 10

koronának megfizetése alól senkit sem ment fel.

Hogy mindenkinek módjában legyen menetjegyet megváltani, szíves tudomására hozom a t. közönségnek, hogy Sátoraljaújhely állomáson a reggel induló összes vonatokhoz már reggel hat, a déli induló vonatokhoz d. e. 11, a délutáni induló vonatokhoz d. u. 3⁴⁵, az esti induló vonatokhoz este 7 órakor a személypénztárok kötelesek menetjegyeket kiszolgáltatni, mi mellett oly állomásról, mely a kiindulási állomástól 100 kilométernél távolabb van, már az előző napszakban, tehát a déli és d. u. induló vonatokhoz reggel, az este induló vonatokhoz már délután megváltathatják a jegyet.

A kedvezményes jegy váltására tisztviselőkre, katonákra és gyermekekre e rendelet nem vonatkozik.

Sátoraljaújhely, 1918. szept. 1.

Gutmann,
állomásfőnök.

HIREK.

— Egyházmegyei hírek. Fischer-Cobrie Ágoston dr. megyéspüspök Mitnyákovich János tokaji és Salamon József monoki képlánt Kessára helyezte át hitoktatói minőségben, Götz Bálintot Szerencséről Tokajra, Gáspár Bólad Boldogkőváraljáról Szerencsére, Krószner Jánost Herádnáméről Boldogkőváraljára, Inczinger György volt nevelőt Monokra helyezte át.

— Halálozás. nagytályai Szep G. d. on ügyvéd, Zemplénmegyei íb. ügyésze, 48-as honvéd folyó hó 27-én éjjel 11 órakor életének 87. évében meghalt. Temetése Bodrogzserdahelyen a református templomból f. hó 30-án délután 5^{1/2} órakor volt nagy részvét mellett.

— Adomány. Dr. Fuchs Emil királyi-határozati birtokos leánya esküvője alkalmából az elsőkétség alatt levő hadigondozó bizottság előjaira, vagyis a hadirokkantak, hadiárvák és hadiárvák megvédésére 1000, azaz egyezer koronát küldött, amely nemcsak adományt a hadigondozottak nevében hálás köszönettel nyilvánított. Gr. Széchenyi György főpán, mint a hadigondozó bizottság elnöke.

— A hordókészletek lefoglalása. A hivatalos lap mai száma közli azt a kormányrendeletet, amely minden bor vagy szesz befoglalására alkalmas hordót zár alá vesz. A hordókészletet szeptember 15-éig kell bejelenteni. A rendelet megállapítja a hordók maximális árát is.

— Pusztító vihar a tokaji szőlőkben. Nagy vihar vonult el a 25-én délután Mezőzombor és környékén. Sűrű jégfelhők tornyosultak csakhamar percekig tartó dőnőgyorsú jég kezdett esni, amely rendkívül nagy kárt tett a szőlőkben. A tokaji szőlőskertekben csaknem teljesen elpusztult az egész termés, a környéken pedig hetvenöt százalékos kárt okozott a jégvihar.

— 50,000 koronás zsebtolvajlás. A vakmerő zsebtolvajoknak újabb áldosata akadt tegnap Schwantzel Károly erdőbényei uradalmi intéző szeméjében, aki tegnap délután 2 órakor érkezett a miskolci vasúti pályaudvarra. Leszállva a vonatból, kifelhő indult, hogy villamosra lépve, a városba menjen. A villamos megállónál nagy volt a tolongás s csak nagynehezen sikerült neki a villamosra feljutni. Már a villamoson vette észre, hogy valaki kivette korójának hátsó zsebéből 50 000 koronát (számtalozó pénztárcáját). A meglöpött uradalmi intéző feljelentést tett ismeretlen tettes ellen a miskolci rendőrségen s ugyanakkor nagy jutalmat helyezett kifizetésre a tettes kézrekerítőjének, vagy nyomravezetőjének.

— A szabadsági kérvények bélyeg kötelezettsége. A honvédelmi miniszter körlevellet adott ki, amely szerint legénységi egyének szabadság engedélyezése, vagy szabadság meghosszabbítása iránt beadott írásbeli kérvényei, akár a legénységi egyén maga, akár egy harmadik személy, nevezetesen a hozzátartozók valamelyike nyújtja be a kérvényt, továbbá jegyzőkönyvek, melyek szabadság iránti kérelmeknek szóbeli előterjesztése folytán a kérelemnek elintézése céljából felvételnek, ivenként 1 kor. bélyegkötelezettség alá esnek.

Szörme-vásárlók figyelmébe!

Akinek elegendő szörmekabát vagy szörme-garnitúra szükségese van, most Olcsón szerezheti be

Szegő Sándor

szűkzárának újonnan berendezett szörmeáruházaiban, ahol az időnyújtomságát szörmekben, leány- és női felöltőkben már megőrzettek.

— Az öreg népfölkelők sürgős szabadságolása. Zemplénvármegye alispáni hivatalához leirat érkezett a honvédelmi minisztertől, aki az 1869 évfolyambeli népfölkelők sürgős szabadságolásának a szükségességére hívja föl a vármegyei hatóságok figyelmét. Elmondja a leiratban a miniszter, hogy az erre vonatkozóan már korábban kiadott rendeletet sem a katonai póttestek, sem egyes politikai hatóságok nem mérlegelték kellőképpen és ahelyett, hogy a legnagyobb odaadással igyekeztek volna megfelelni a rendelet szellemének, lassú és hosszadalmas eljárásukkal egyes hatóságok legalább is illuzióriussá tették a rendeletben az egész közigazgatásra éppen úgy, mint az egyesekre nézve fontos előnyt. Kiderül a miniszter leiratából, hogy egyes póttestek a rendeletben megjelölt két évfolyamból még eddig egyetlenegy embert sem szabadságoltak a már korábban kiadott rendelet szellemében. — Ennek a késedelmeskedésnek az azonnal való megszüntetését rendeli most el erélyesen a honvédelmi miniszter, aki meghagyja, hogy abban az esetben, ha a népjegyzékek késedelmes beérkezése miatt a két évfolyam öreg népfölkelői nem volnaak szabadságolhatók,

azoknak soron kívül való megküldése iránt az illetékes közigazgatási hatóságok és póttestek sürgősen megkezesendők. Meghagyja erélyesen a miniszter ugy a politikai, mint a katonai hatóságoknak, hogy tegyenek meg mindent ebben a dologban és minél előbb juttassák szabadsághoz az öreg népfölkelőket. Ennek ellenőrzésére a miniszter a szabadságot öreg népfölkelők számáraól sürgős jelentést kér.

Felolós szerkesztő: Landesmann Miksa,
Szerkesztő: György Lajos.

Elsőrangú biztosító társaság egy új, népszerű biztosítási ágazat bevezetése céljából helyben

vezérgyűnékséget

szándékozik létesíteni, melynek vezetésére és az üzletág terjesztésére alkalmass ur-embert keres.

Ajánlatok „Fixum” jellegre Eckstein Bernát hirdetőjébe, Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 83. sz. küldendők.

„SIGORIN“
esőda gyorsasággal írja
a poloskát
Kis üveg 4 K. Nagy üveg 16 K.
Feeszkendő 2 koron.
Sátoraljaújhelyben kapható:
KLUGER JENŐ illatszertárban.
Magyarországi főraktár:
REMÉNY-gyógyszertár PÉCS.

Ügyes gépiró

Dr. Holló Andor ügyvédi irodájában (Molnár István-u. 6. I. em) felvétetik. — Előnyben részesül, aki ügyvédi irodában már alkalmazva volt.

Vizskeleget, Sömört, Rüh

a leggyorsabban elmulasztja a dr. Flosch-féle eredeti, törvényesen védett

Skaboform - Kenőcs

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti peesátes Dr. Flosch-féle kérjünk. Ára: 4, 6 és 10 koron. — Sátoraljaújhely és vidéke részére főraktár:

Kádár Gyula gyógyszerárban, Sátoraljaújhelyben.

Vételnél a „Skaboform” védjegyre ügyeljünk.

Eladó

a sátoraljaújhelyi határban, a városhoz közel fekvő 667 és 786 négy-szögöl szántó.

Cim a kiadóhivatalban.

**CLUBSPÉCIALITÉ CIGARETTAPAPIR ÉS HÜVELY
MODIANO FELÜLMULHATATLAN**

IGYÁZZUNK A VÉDJEGYRE

